

gáltatás keretében lehet igényelni. A folyóiratcímek egynegyede (10 ezer cím) van az online változattal összekapcsolva. A teljes szövegek csak akkor érhetők el, ha valaki jogosult erre (licencszerződése van), vagy ha a szóban forgó folyóirat ingyenes. A Jade adatbázisban keresve a nagyobb konzorciumok számára a Kluwer például lehetővé teszi, hogy a folyóiratok tartalomjegyzékétől az adott cikk teljes szövegéhez jussanak el. Ezt a funkciót szeretné a BEK saját egyedi előfizetési esetében is biztosítani. Azt tervezik, hogy az előfizetett folyóiratok tartalomjegyzékét beszerzik a Swets-Blackwell cégtől, ezután pedig a SwetsNet-Navigátorral létrehozzák a teljes szövegekhez a csatolásokat; a kísérleti üzem már működik.

Az új szolgáltatás fogadtatása

A statisztikák egyre növekvő használatot jeleznek. Az EZB-portálon keresztül 2000 augusztusában

1521, 2001 februárjában már 5002 hozzáférést regisztráltak. A legaktívabb használók jelenleg a vegyészek. A statisztika azt is kimutatta, hogy a használók legtöbbször nem a könyvtárból, hanem a munkahelyéről éri el a szolgáltatást.

A használók képzése érdekében a BEK rendszeres tanfolyamokat rendez a könyvtár multimédiás szemináriumai termében. Emellett megkeresi az oktatókat, hogy a könyvtár munkatársaival együttműködve szervezzenek szakterületenként a diákok számára bevezető foglalkozásokat a könyvtári szolgáltatások használatáról.

/KÖHLER, Doris: Geschäftsgänge für Online-Zeitschriften in Bibliotheken. Der Geschäftsgang an der Universitätsbibliothek Bielefeld. = Bibliotheksdienst, 35. köt. 12. sz. 2001. p. 1618–1628./

(Hegyközi Ilona)

Az OCLC irányítási szoftverének használata a könyvtárközi kölcsönzési statisztikák készítéséhez

Egy szolgáltatás megítéléséhez, fejlesztéséhez nélkülözhetetlen a statisztikai adatok gyűjtése és feldolgozása. A Valparaisói Egyetemen működő *Moellering Könyvtár* könyvtárközi kölcsönzési osztálya több éve keresi a leghatékonyabb megoldást. Eredményeik szerint ez az Excel, a Microsoft Access adatbázis és az OCLC könyvtárközi irányítási statisztikai (Interlibrary Loan Management Statistics = IMS) csomag együttes használatával érhető el.

Az Excel munkalapokat az adatok gyűjtésére, összesítésére és elemzésére használják. Az Excel előnye, hogy a számítások nagy tételt tartalmazó állományon is könnyen elvégezhetők, az adatlapok alapján könnyen lehet táblázatokat, grafikonokat és diagramokat készíteni. Hátránya, hogy nehéz az adatok közötti kapcsolatokat összegezni és bemutatni.

Az Access adatbázist a kapcsoló (relációs) adatok gyűjtésére használják: segítségével kapják meg az adatok közös elemeit és trendjeit. A felhasználói igények jobb kielégítése érdekében különböző jelentéseket lehet összeállítani. Az Access lekér-

dező és jelentéskészítő lehetőségeit az Excel tárolóképességével kombinálva a statisztikai elemzés könnyebbé válik, és több értékelésre ad módot. A Microsoft Office rendszer lehetővé teszi az adatok átvitelét az egyik programból a másikba.

Az OCLC IMS rendszere a különböző statisztikai kimutatások pontos meghatározásában segít, mivel lehetőség van különálló dossziék (folder) nyitására az egyes könyvtárközi műveletek számára (pl. kölcsönkérés, kölcsönadás, elszámolás). A Moellering Könyvtárban a szokásos statisztikai táblázatok mellett a rendszerrel többek között a következő kimutatások készítését is célszerűnek találták:

- több alkalommal kért címek,
- szerzői jogdíjak fizetése,
- átfutási idők.

/SUTHERLAND, Naomi–WANAT, Susan: Marshaling statistics: enhancing interlibrary loan service with OCLC Management Software. = Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery & Information Supply, 11. köt. 1. sz. 2000. p. 87–98./

(Viszocsekné Péteri Éva)